

Program V Konferencji „Ars Docendi – wsparcie potencjału dydaktycznego uczelni” - edycja 2023 (25-26.09.2023 r.)

WYKŁADY INAUGURACYJNE

prof. Mauro Mocerino, Curtin University

Engaging students in lectures and learning from your peers

Research has shown that student-centred teaching methods lead to improved student outcomes when compared to transmission modes of teaching. We have used the POGIL model (Process Orientated Guided Inquiry Learning, www.pogil.org) as a framework to increase student participation and engagement in large first year classes. Some of the practical strategies used to engage students in their learning during lectures will be provided.

An essential component for any promotion applications at Curtin University is evidence from a peer review of your educational practices. These observations and conversations provide opportunities for us to learn from our colleagues and to receive feedback about our teaching style, content and resources. There are benefits for teacher in being observed by an expert teacher in their discipline who can offer feedback based on experience. There are also benefits in being observed by an expert from outside your discipline as they may provide a different insight into your teaching. In this presentation you will learn about the process of peer observation and some of the resources you can use.

dr Andrzej Kurkiewicz, Uniwersytet Jagielloński

Program MEiN "Doskonałość dydaktyczna uczelni" jako element wsparcia jakości kształcenia w szkołach wyższych

Program Ministra ma za zadanie wspierać bardzo ważny element działalności uczelni jakim jest dydaktyka. Program stanowi swoistą całość z zakończonym programem „Mistrzowie Dydaktyki” (w ramach którego promowana była idea tutoringu jako metody kształcenia) czy też trwającym "Liderzy zarządzania uczelnią".

Program za swój cel założył wsparcie instytucjonalne uczelni jako całości, ale też doskonalenie kompetencji dydaktycznych kadr uczelni, tym samym dążąc do poprawy jakości kształcenia. W ramach programu wspierane zostały procesy rozwoju dydaktyki, również w poszczególnych dyscyplinach naukowych/artystycznych. Wsparcie uzyskały 52 uczelnie, na łączną kwotę ponad 34 mln zł.

Główną ideą programu było ugruntowanie modelowych rozwiązań w zakresie systemu zarządzania jakością kształcenia. Tym samym uczelnia powinna posiadać całościową wizję opracowania standardów działania w zakresie różnych aspektów jakości kształcenia. Jednocześnie środki zostały przeznaczone m.in. zakup narzędzi umożliwiających wdrożenie innowacyjnych metod i technik kształcenia; organizację szkoleń lub innych form wsparcia dla nauczycieli akademickich ale także personelu wspierającego proces dydaktyczny.

Ministerstwo we współpracy z ekspertami przygotowało zwięzły dokument pn. "Założenia docelowego modelu zarządzania procesem kształcenia w ramach uczelni (w ramach struktury/komórki organizacyjnej uczelni)". Materiał ten stanowił swoiste wytyczne do konstruowania przez uczelnie elementów poszczególnych projektów. W ramach tego dokumentu wydzielono następujące obszary kluczowe dla stworzenia spójnego systemu zarządzania jakością w uczelni:

- system projektowania i weryfikacji osiągania zakładanych efektów uczenia się;
- ocena jakości procesu dydaktycznego;
- doskonalenie kadry dydaktycznej oraz kadry wspierającej proces dydaktyczny;
- doskonalenie bazy i infrastruktury dydaktycznej uczelni;
- doskonalenie dydaktyki akademickiej i dydaktyk przedmiotowych;
- wsparcie dla studentów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi;
- współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w celu dostosowania procesu kształcenia do potrzeb rynku pracy;

Warto wspomnieć, że ważnym elementem oceny merytorycznej projektów był innowacyjny charakter zastosowanych rozwiązań czy też kompleksowość rozwiązań.

REFERATY

dr hab. Regina Lenart-Gansiniec, prof. UJ

ChatGPT czy CHEAT?: możliwości i wyzwania dla dydaktyki akademickiej

ChatGPT zapytany o jego możliwości i wyzwania dla dydaktyki akademickiej wskazuje, że „w dzisiejszym dynamicznym i technologicznie zaawansowanym świecie, edukacja odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu społeczeństwa i przygotowaniu przyszłych pokoleń do wyzwań, jakie stawia przed nimi świat. Rozwój sztucznej inteligencji przynosi ze sobą wiele innowacji w dziedzinie edukacji, w tym narzędzia takie jak ChatGPT. ChatGPT to zaawansowany model językowy, który wykorzystuje technologie uczenia maszynowego i jest w stanie generować tekst o wysokiej jakości. W kontekście dydaktyki akademickiej ChatGPT otwiera nowe możliwości i stawia przed nami wyzwania, które muszą zostać zrozumiane i przemyślane”.

Oczywiście literatura naukowa oraz popularnonaukowa dostarcza licznych możliwości oraz wyzwań w zakresie sztucznej inteligencji w kontekście dydaktyki akademickiej. Jednakże w odniesieniu do ChatGPT wciąż wiedza na ten temat nie jest wystarczająca. Z jednej strony, nowe wersje ChatGPT przynoszą coraz to nowe funkcjonalności oraz udoskonalenia, które mają na celu poprawienie jakości generowanego tekstu oraz rozszerzenie funkcjonalności modelu. Nowe wersje ChatGPT, takie jak GPT-3.5 Turbo, ChatGPT+ i ChatGPT oparty na Codex, otwierają szereg nowych możliwości dla dydaktyki akademickiej. Poprawiona jakość generowanego tekstu, kontrola instrukcji i zdolność do rozwiązywania problemów programistycznych przyczyniają się do bardziej efektywnego wspierania procesu uczenia się. Niemniej jednak, wraz z tymi możliwościami, istnieją wyzwania, takie jak

dostosowanie narzędzia do potrzeb edukacyjnych i ocena generowanych treści. Z drugiej strony, zaawansowany model językowy oparty na sztucznej inteligencji, stwarza wiele możliwości dla studentów w kontekście wsparcia procesu uczenia się. Może zatem dostarczać gotowe odpowiedzi na pytania i tematy zadane przez studenta. To zwiększa ryzyko, że studenci mogą skłaniać się do kopiowania i wklejania generowanych treści bez właściwego zrozumienia lub przetworzenia ich. Wreszcie, w ciągu ostatnich kilku miesięcy społeczność szkolnictwa wyższego stale dzieli się szeregiem pomysłów na angażujące i kreatywne zadania dotyczące tego, w jaki sposób ChatGPT może zostać włączony do dydaktyki akademickiej.

Ostatnie zarządzenie nr 80 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 7 lipca 2023 roku w sprawie wykorzystywania w dydaktyce narzędzi opartych na sztucznej inteligencji pokazuje, że wciąż problematyka wykorzystania ChatGPT w dydaktyce akademickiej stanowi temat ważny i nadal aktualny. Zgodnie z paragrafem czwartym tego Zarządzenia: „osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim powinna: 1) określić transparentne zasady wykorzystywania SI na swoich zajęciach; uświadamiać uczestników zajęć na temat potencjalnych zagrożeń związanych z SI (...), stosować odpowiednie metody i formy zaliczeń oraz egzaminów, w tym egzaminów dyplomowych, umożliwiające właściwe weryfikowanie efektów uczenia się i samodzielność pracy osób kształcących się, 4) promować dyskusję w kwestiach etycznych i prawnych związanych z wykorzystywaniem SI, w szczególności związanych z ochroną danych osobowych, ochroną praw autorskich, odpowiedzialnością dyscyplinarną, etyką prowadzenia badań naukowych, zniekształceniem ludzkiego zachowania, dyskryminacją, manipulacją i kontrolą społeczną”.

Niniejsza propozycja wpisuje się ogólną dyskusję na temat wykorzystania ChatGPT w dydaktyce akademickiej oraz w wyzwania stawiane akademikom, a zamieszczone w powyższym Zarządzeniu w zakresie kwestii promowania dyskusji związanych z wykorzystaniem sztucznej inteligencji. Dlatego też, w oparciu o badania przeprowadzone wśród studentów oraz systematyczny przegląd literatury, zostaną przedstawione możliwości i wyzwania dla dydaktyki akademickiej w związku z ChatGPT. Łącznie przeanalizowano 30 publikacji naukowych oraz 15 różnorodnych wytycznych z uczelni krajowych oraz zagranicznych. Ponadto przedstawione zostaną wyniki badań ilościowych przeprowadzonych wśród 770 studentów kierunku zarządzanie. Na podstawie systematycznego przeglądu literatury oraz badań przedstawione zostaną możliwości oraz wyzwania związane z wykorzystaniem ChatGPT w dydaktyce akademickiej oraz zaproponowane rekomendacje z tym związane.

dr Kamilla Noworól

Czy mentor i tutor jest potrzebny w dydaktyce w zakresie zarządzania?

Studia w dziedzinie zarządzania często mają charakter kierunków ogólnoakademickich, pozbawionych lub ograniczonych co do możliwości odbywania praktyk zawodowych. Studenci oczekują jednak zajęć praktycznych i spotkań z praktykami w rzeczywistym środowisku działania organizacji (przedsiębiorstwa, urzędu, itd.). Autorka, bazując na swoich doświadczeniach dydaktycznych i jako doradcy w zarządzaniu, stoi na stanowisku, że wartościowym elementem programów studiów stać się może wykorzystanie mentoringu i tutoringu oraz powierzanie prowadzenia zajęć ćwiczeniowych - ze swej natury "praktycznych" - praktykom zarządzania. Pozwala to wspierać rozwój studentów oraz realizację trzeciej misji uniwersytetu oraz tworzyć środowisko oparte na tzw. poczwórnej helisie, wspierające innowacyjność.

Autorka brała czynny udział w pracach nad tworzeniem programu studiów drugiego stopnia Zarządzanie Zmianą Społeczną oraz obecnie nad aktualizacją studiów drugiego stopnia Zarządzanie Publiczne – prowadzonych w Instytucie Spraw Publicznych UJ. Rozmowy ze studentami w czasie prowadzonych zajęć, koordynacji kierunku oraz badania i obserwacje w toku ewaluacji, wskazały na niespełnione oczekiwania studentów w zakresie możliwości odbywania zajęć o charakterze praktycznym i możliwości spotkań z praktykami. Z drugiej strony, w kontekście zapewnienia pensum pracownikom dydaktycznym przy malejącej liczbie studentów – istnieje uzasadniona niechęć do zlecania prowadzenia zajęć osobom zewnętrznym (w tym praktykom). Dochodzi do tego kontekst trzeciej misji uniwersytetu, której wypełnienie określa się współcześnie m. in. jako współdziałanie w tamach tzw. poczwórnej helisy. Autorka stoi na stanowisku, że w przypadku studiów z zarządzania istnieje potrzeba ściślejszego powiązania zagadnień teoretycznych i praktyki, aby zapewnić lepsze przygotowanie absolwentów do rynku pracy, ale jednocześnie tworzyć nowe pola badawcze dla akademików. Przykładem działań uczelni w zakresie realizacji takich działań jest tworzenie living labów oraz centrów doskonałości (por. Tercanli & Jongbloed, 2022).

Zdaniem autorki, aby studenci mogli włączać się w realizację badań i projektowania rozwiązań w procesie poczwórnej helisy na prawach partnerów – powinni w programie studiów mieć zapewnione zajęcia zapewniające kontakt z praktykami oraz rzeczywistymi oraz aktualnymi problemami zarządzania (dynamika zmian i potrzeba elastyczności to współczesne determinanty procesów zarządzania). Można to zapewnić poprzez: partnerstwo/patronat organizacji nad kierunkiem studiów (przykład: Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości UJ jako partner kierunku Zarządzanie Zmianą Społeczną), zlecenie prowadzenia zajęć dydaktycznych praktykom czy rekomendowane stworzenie systemu mentoringu i tutoringu (rozwojowego/ zawodowego) wspieranego przez praktyków zarządzania (o potrzebie mentoringu np. Jaworski, Malińska, Żak, 2019; Karwala, 2007). To ostatnie wymaga opracowania systemowego rozwiązania, które zachęci praktyków zarządzania i konkretne organizacje do „otoczenia opieką” studentów. Zaowocować to może np. opracowywaniem dyplomowych prac wdrożeniowych, projektowanie wdrożeń dla konkretnych organizacji, przygotowywaniem wspólnych projektów na styku akademii i jej otoczenie z aktywnym (równoprawnym) udziałem studentów (np. w ramach projektów realizowanych w metodologii living lab).

Autorka przedstawi rekomendacje w oparciu o istniejącą literaturę, badania oraz własne doświadczenia z koordynowania kierunku studiów Zarządzanie Zmianą Społeczną oraz udziału w zespole projektowym projektu flagowego Campus Living Lab realizowanego w ramach Inicjatywy Doskonałości UJ.

dr hab. inż. Małgorzata Gotowska, prof. PBŚ; dr inż. Grażyna Gozdecka, prof. PBŚ; dr Dominika Muszyńska-Jeleszyńska; dr Katarzyna Kachel

"Doskonali dydaktycy na Uczelniach" - czy to możliwe?

Doskonali dydaktycy na Uczelniach - czy to możliwe? to artykuł wskazujący drogę uczelni technicznej (Politechniki Bydgoskiej) do stworzenia platformy edukacyjnej dla wymiany doświadczeń i działań w zakresie jakości dydaktycznej. Artykuł to studium przypadku wskazujące na zmiany, które rozpoczęły się od zmiany strategii uczelni, struktury organizacyjnej oraz działań kadry zarządzającej i dydaktycznej. Autorki przedstawią podsumowanie wszystkich działań w ramach projektu Doskonałość Dydaktyczna Uczelni, która pozwoliła m. in. na stworzenie działu kształcenia profesjonalnego oraz biura doskonalenia dydaktycznego.

dr hab. inż. Urszula Malaga-Toboła, prof. URK; dr Aleksandra Lis

Droga od nauczania do uczenia się studentów i studentek kierunków inżynierskich. Studium Przypadku Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki.

Studenci i studentki, zwłaszcza na kierunkach o profilu praktycznym, oczekują możliwości nabycia kompetencji, które będą przydatne na rynku pracy. Jednocześnie zwiększa się wiedza na temat nowoczesnych metod dydaktycznych, aktywizujących studentów i opracowywanych zgodnie z podejściem zorientowanym na studenta (Student Centered Learning). Te i wiele innych aspektów przyczyniło się do zmiany spojrzenia na studiowanie, zarówno wśród studentek i studentów, jak i prowadzących, a także decydentów w uczelniach. W proponowanym referacie zaprezentujemy zmiany, jakie w ostatnich latach na naszym wydziale stanowiły ewolucję od podejścia zorientowanego na nauczyciela (Teacher Centered Learning) do takiego, w którym to studenci odpowiedzialni są za proces uczenia się z pomocą swoich nauczycieli.

dr hab. Anna Sajdak-Burska, prof. UJ

Indywidualne wsparcie nauczyciela akademickiego – pole teoretyczne i praktyka działania w ramach projektu Doskonałość Dydaktyczna Uczelni UJ

Wystąpienie poruszać będzie następujące obszary tematyczne:

1. Założenia teoretyczne indywidualnego wsparcia nauczyciela akademickiego w rozwoju jego kompetencji dydaktycznych. Podstawy antropologiczne i pedeutologiczne, paradygmat dydaktyczny.
2. Hospitacje zajęć - modele: hospitacja w modelu ewaluacyjnym (evaluation model), hospitacja w modelu nastawionym rozwój (development model), model hospitacji koleżeńskiej (peer review model) oraz zaprezentowane zostaną podstawowe różnice w modelach w odniesieniu do kategorii: podmiot hospitacji, cel hospitacji, relacja osoby hospitującej z hospitowaną, sposób oceny (wynik hospitacji), odnoszone korzyści.
3. Model hospitacji nastawiony na indywidualny rozwój – założenia hospitacji wspierającej.
4. Praktyka indywidualnego wsparcia nauczycieli akademickich wykorzystująca model hospitacji wspierającej w działaniach projektu Doskonałość Dydaktyczna Uczelni realizowanym w Uniwersytecie Jagiellońskim.

mgr Iwona Choncia

Jak włączać akademików w budowanie komplementarnego środowiska uczenia się. Sukcesy i wyzwania realizacji projektu "Doskonałość dydaktyczna uczelni" w Akademii WSB.

W projekcie Doskonałość dydaktyczna uczelni widzieliśmy szansę na wdrożenie systemowego wsparcia szkoleniowego i organizacyjnego odpowiadającego komplementarnemu środowisku uczenia się Akademii WSB i rozpoznany (i nierozpoznany), potrzebom nauczycieli akademickich w zakresie dydaktyki i podnoszenia kompetencji cyfrowych.

Pokażę elementy komplementarnego systemu wsparcia kadry akademickiej: standardy jakości wykładów, sposobów weryfikacji efektów uczenia się i egzaminów, modele szkoleń w zakresie dydaktyki i rozwijania umiejętności cyfrowych zgodny z DigCompEdu, system oceny okresowej nauczycieli umożliwiający rozwój ścieżki dydaktycznej jako osobnego i równoprawnego modelu kariery akademickiej, proces i sposoby budowania sieci współpracy wykładowców i kanałów komunikacji w społeczności nauczycieli, rozwiązania cyfrowe, wspierające elementy systemu i opowiem o doświadczeniu budowania kultury uczenia się i jakości w Akademii WSB.

dr Justyna Godlewska-Szyrkowa

Jak wspierać doskonałość dydaktyczną w zmieniającym się Uniwersytecie?

Celem referatu jest ukazanie kluczowych potrzeb i wybranych sposobów ich zaspokajania w zakresie rozwoju dydaktyki i wzmacniania jakości kształcenia w sytuacji zmieniających się uwarunkowań (społecznych, ekonomicznych, technologicznych) kształcenia wyższego oraz pozycji i roli Uniwersytetu.

Istotnym punktem odniesienia dla prezentowanych wniosków będą doświadczenia Uniwersytetu Warszawskiego z realizacji projektu „Doskonałość Dydaktyczna Uczelni” (projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój; POWR. 03.04.00-00-P023/21).

Prezentowane zostaną działania mające na celu wzmocnienie systemu zapewniania jakości kształcenia, skierowane zarówno do kadry zarządzającej i organizującej proces kształcenia, nauczycieli akademickich, jak i pracowników administracji uczelnianej zajmujących się sprawami studenckimi. Realizowane w ramach projektu DDU aktywności skupiają się wokół kilku kluczowych modułów, stanowiących filary wsparcia obecnie funkcjonującego systemu zapewniania jakości kształcenia, takich jak:

1. utworzenie bazy dobrych praktyk w zakresie doskonalenia jakości kształcenia oraz ich upowszechnianie;
2. utworzenie Punktu doradztwa ds. jakości kształcenia wraz z rozwojem katalogu usług wspierających jednostki dydaktyczne;
3. utworzenie Platformy Współpracy Dziekanatów UW;
4. wprowadzenie i testowanie nowych form ewaluacji kształcenia;
5. warsztaty i seminaria doskonalące w zakresie budowania kultury ewaluacyjnej i współpracy z otoczeniem zewnętrznym.

Wnioski płynące zarówno z diagnozy zmieniających się uwarunkowań funkcjonowania kształcenia uniwersyteckiego, jak też z diagnozy potrzeb beneficjentów oraz wdrażania samego projektu wskazują na kluczowe znaczenie budowania kultury doskonalenia dydaktycznego z uwzględnieniem:

- refleksji nad redefinicją czynników wpływających na jakość kształcenia uniwersyteckiego;
- łatwej dostępności merytorycznego wsparcia oferowanego zarówno w formie grupowej (szkolenia, seminaria), jak i indywidualnej (doradztwo) wszystkim zaangażowanym w proces kształcenia akademickiego osobom, poprzedzonego systematycznym rozpoznaniem potrzeb i oczekiwań;

- działań integrujących środowisko kadry zarządzającej i organizującej dydaktykę, a także nauczycieli akademickich, stwarzających możliwość wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, z elementami superwizji koleżeńskiej;
- wzmacniania kultury ewaluacyjnej opartej na zaufaniu, bezpieczeństwie i współodpowiedzialności, gdzie czynnik kontroli nie odgrywa kluczowej roli.

dr Tomasz Warzocha

Kompetencje nauczyciela akademickiego w dobie zmieniającej się cyfryzacji społeczeństwa

Rozwój techniki, konieczność wykorzystywania nowych rozwiązań w edukacji wymuszana przez młode pokolenie studentów - abiturientów szkół średnich - wymusza konieczność dostosowywania się podmiotów edukacyjnych w tym szkół wyższych do sprostania stawianym wymaganiom.

Odpowiednie przygotowanie kadry dydaktycznej, posiadanie niezbędnych kompetencji cyfrowych staje się w dzisiejszym społeczeństwie elementem, własnością, właściwością charakteryzującą każdego człowieka, a przede wszystkim nauczyciela akademickiego. Dydaktyk szkoły wyższej chcąc sprostać tym wymaganiom powinien dostosować własny warsztat pracy do możliwości wykorzystywania nowoczesnych rozwiązań edukacyjnych z którymi obecne młode pokolenie się wychowywało, ale i przez które w pewnym zakresie zostało "uformułowane".

Umiejętność podjęcia współpracy z młodym pokoleniem studentów poprzez umiejętne podejście do procesu kształcenia, może stać się pomostem wyrównującym szanse dydaktyków szkół wyższych względem oczekiwań absolwentów szkół średnich. W prezentacji zostaną przedstawione wyniki przeprowadzonych badań związanych z kompetencjami nauczycieli akademickich uwarunkowanych takimi zmiennymi jak: obszar nauk, płeć, wiek, ale również odporności na stres związany z korzystaniem z TI, poszukiwaniem przez nauczycieli akademickich możliwości wykorzystywania TI, komunikowania się z innymi nauczycielami, studentami z wykorzystaniem TI.

Młode pokolenie nauczycieli akademickich wkraczających w środowisko akademickie pomimo stałego kontaktu z TI, w prowadzonych badaniach pokazało, np. że w przypadku zaistnienia sytuacji problemowych szybciej poddaje się niż nauczyciele, którzy mieli do tej pory mniejszy kontakt z nowymi technologiami informacyjnymi. Uważam, że przeprowadzone badania mogą wnieść istotny wkład w zakresie teorii konstrukttywizmu na której młode pokolenie opiera korzystanie z nowoczesnych rozwiązań technologicznych, ale różnego rodzaju sytuacje stresowe, powodują, że zdecydowanie szybciej poddają się w przeciwieństwie do ich starszych kolegów dydaktyków. Z jednej strony może to świadczyć o powierzchownym zakresie posiadanych kompetencji cyfrowych, z drugiej zaś o przeświadczeniu, że nie ma technologii, bez której młode pokolenie dydaktyków szkół wyższych nie jest w stanie sobie poradzić, ponieważ przecież z nią się wychowało.

dr Tomasz Warchoń, dr inż. Krystian Tuczyński

Komponent poznawczy przyszłych nauczycieli o specjalności edukacja wczesnoszkolna w kontekście nauczania informatyki

Artykuł przedstawia wyniki badań jakie zostały przeprowadzone na Uniwersytecie Rzeszowskim wśród populacji 1000 studentów kierunku pedagogika o specjalności edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna. W ramach uzyskanych wyników poprzez dobór prosty bez zwracania, przyjęto próbę

542 studentów, których wyniki posłużyły do przeanalizowania wiedzy i umiejętności studentów wskazanego kierunku w kontekście ich przyszłego nauczania informatyki w edukacji wczesnoszkolnej. Badania przeprowadzono wykorzystując elektroniczny kwestionariusz ankiety oparty o technologię CAPI, w której zastosowano technikę pozycjonowania pytań ze względu na taksonomię B. Niemierki. Uzyskane dane pozwoliły na dokonanie oceny komponentu poznawczego badanych studentów, który stanowi jeden z ważniejszych komponentów całościowej postawy, zgodnie z literaturą specjalistyczną. Badania przeprowadzono w 5 zakresach: wspomaganie uczenia się przez aplikacje internetowe, komputerowe programy wspierające prezentacje dydaktyczne, wspomaganie weryfikacji osiągnięć uczniów przez aplikacje internetowe, gry dydaktyczne w edukacji wczesnoszkolnej, współpraca pomiędzy uczniami w edukacji wczesnoszkolnej. Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, że studenci posiadają podstawową wiedzę w badanych 5 zakresach nauczania informatyki, lecz wiedza ta jest bardzo płytka. Dodatkowo rezultaty przeprowadzonego badania wskazały, że studenci nie potrafią zastosować wiedzy w praktyce, co świadczy o problemie w zakresie użyteczności posiadanej wiedzy.

Paulina Fietko, Błażej Raszyński

Krytyczne spojrzenie na efekty kształcenia przedmiotów humanistycznych widziane oczami studentów - przykład kierunku lekarskiego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

W większości kursów akademickiego nauczania medycyny na świecie, oprócz nieodzownych zajęć klinicznych, obecne są również przedmioty humanistyczne, takie jak historia, socjologia i filozofia medycyny czy elementy nauk społecznych, na przykład psychologii. W teoretycznym ujmowaniu przypadku studiów medycznych uważa się przedmioty humanistyczne za zajęcia dające szansę na nabycie kompetencji minimalizujących obciążenia i stres implikowany przez studiowanie, oraz uczące rozumienia dobrostanu psychicznego w kontekście kulturowych i psychospołecznych uwarunkowań kreujących zarówno osobiste, jak i oparte o interakcję z drugim człowiekiem i ogółem społeczeństwa wzorce postępowania, które mają zostać wykorzystane w toku dalszej edukacji i funkcjonowania w środowisku uczelni. Uzasadnionym jest przypuszczać, że właśnie z tego powodu przedmioty humanistyczne realizowane są w planach studiów w pierwszych latach cyklu edukacyjnego. Prezentujemy wyniki badania przeprowadzonego w roku akademickim 2022/2023 wśród studentów kierunku lekarskiego na Gdańskim Uniwersytecie Medycznym. Naszym nadrzędnym celem było poznanie opinii studentów IV roku kierunku lekarskiego na temat przydatności treści humanistycznych realizowanych w trakcie studiów medycznych, a następnie określenie na tej podstawie, na ile realizowane przedmioty humanistyczne odpowiadają zasadniczym celom humanistyki medycznej. Za równie wartościowe uznaliśmy zestawienie różnic w opiniach studentów rozpoczynających kurs akademicki i tych, których kształcenie opiera się już prawie wyłącznie na przedmiotach klinicznych, co pozwala określić, jak blisko przedmiotom humanistycznym realizowanym na kierunku lekarskim Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego jest do założeń ideowych humanistyki medycznej. Ta bowiem wyrasta z potrzeby zapewnienia dobrostanu na gruncie psychospołecznym, mającego egzemplifikować się zarówno w środowisku studenckim, jak i - w tym szczególnym przypadku – projektować na kompetencje społeczne lekarzy in spe. Do badań użyto autorskiej ankiety obejmującej łącznie pięć pytań, w tym prośbę o ocenę przydatności (skala 5-stopniowa od „zbędne” do „bardzo przydatne”) treści humanistycznych z zakresu etyki, filozofii, historii, psychologii i socjologii oraz prośbę o określenie stopnia akceptacji (skala 5-stopniowa od „zdecydowanie się nie zgadzam” do „zdecydowanie się zgadzam”) twierdzeń ogólnych dotyczących wykorzystania wiedzy i umiejętności humanistycznych w sytuacjach uczelnianych, klinicznych i ogólnozawodowych. Dla

studentów I roku przygotowano ankietę w wersji elektronicznej przy użyciu formularza Google, pośród studentów IV roku badanie przeprowadzono przy użyciu formularzy papierowych. Dostęp do ankiety miał każdy student z danego roku. Studenci I roku zostali o niej poinformowani wiadomością wysłaną uczelnianym mailingiem, studentom IV roku z ankiety dostarczali ich koledzy z SKN Humanistyki Medycznej. Wersję elektroniczną wypełniło 68 studentów (13% całego roku), wersję papierową 174 studentów (45% roku). Studenci I roku za najbardziej przydatne uznali treści z zakresu psychologii (77% odpowiedzi pozytywnych), a za najmniej z zakresu filozofii (35% odpowiedzi negatywnych). Podobnie odpowiadali studenci roku IV, uznając za najbardziej przydatne treści z zakresu psychologii (64% odpowiedzi pozytywnych), za najmniej przydatne uznali oni jednak treści z zakresu historii (63% odpowiedzi negatywnych). W przypadku twierdzeń ogólnych za najbardziej zgodne ze swoimi opiniami studenci I roku uznali zdania na temat etyki (86%) i historii (85%), za najmniej zgodne – na temat psychologii (dwa zdania odpowiednio 41% i 32% odpowiedzi negatywnych). Pośród studentów IV roku opinie rozkładały się bardzo podobnie: 90% respondentów zgodziło się z twierdzeniami na temat historii, a 80% na temat etyki, najmniejszą zgodność zaś uzyskały twierdzenia dotyczące psychologii: 67 i 58% odpowiedzi negatywnych). Na pytanie o prowadzenie kształcenia humanistycznego na wyższych latach studiów pozytywnie odpowiedziało 71% studentów I roku i 51% studentów IV roku.

W przypadku obu grup studenckich na uwagę zasługuje przede wszystkim fakt kontrastu między zdecydowanie pozytywną opinią o przydatności treści z zakresu psychologii a wyraźnie negatywnym stosunkiem do twierdzeń podkreślających przydatność umiejętności psychologicznych w sytuacjach uczelnianych i klinicznych. Podobnie rzecz ma się z treściami z zakresu historii, które są oceniane jako nieprzydatne i potrzebne jednocześnie. Zakładając, że – w pewnym uproszczeniu – opinia o przydatności wiąże się z treściami, a opinia o potrzebie z efektami kształcenia przedmiotów humanistycznych, można na podstawie otrzymanych wyników wnioskować o pewnej niezgodności między treściami a efektami w przypadku psychologii i historii (i znaczącej zgodności w przypadku etyki). Na konieczność przeanalizowania sposobu realizacji zajęć humanistycznych wskazuje także wyraźny spadek między I a IV rokiem odsetka przekonanych o przydatności humanistyki na wyższych latach studiów medycznych. Opinie studentów poznane dzięki naszym badaniom dowodzą istnienia potencjału przekształcenia przedmiotów humanistycznych w humanistykę medyczną.

dr hab. Joanna Mytnik, prof. PG

Model funkcjonowania Centrum Nowoczesnej Edukacji

Centrum Nowoczesnej Edukacji Politechniki Gdańskiej (CNE PG) to przestrzeń, w której budujemy ekosystemy uczenia się w oparciu o metodykę nauczania, najnowszą wiedzę neuronaukową i w uważności na potrzeby drugiego człowieka. To swoiste laboratorium zwinnego poszukiwania rozwiązań wspierających proces uczenia się w oparciu o wiedzę naukową i możliwości technologiczne. Celem funkcjonowania jednostki jest wspieranie nauczycieli w refleksyjnym projektowaniu środowiska aktywnego uczenia się, zarówno w zakresie metodyki nauczania oraz obsługi narzędzi, jak i budowania wspólnoty nauczycieli akademickich i sposobów komunikacji oraz wspierania w tym procesie uczniów i studentów.

Idea powstania nowej jednostki narodziła się w 2020 roku i dziś, po trzech latach, należy dokonać podsumowania tego, co się udało zbudować, z jakimi wyzwaniem mierzy się 14-osobowy zespół i liderka, jakie są plany. CNE PG jest organizacją turkusową cechującą się płaską strukturą organizacyjną, co bezpośrednio wpływa na efektywność działań. Główne wartości, jakimi kieruje się

zespół to zaufanie, szacunek, poczucie misji, praca z sensem, odpowiedzialność. Członkowie pracują w różnych zespołach nad kilkoma projektami w jednym czasie. Osobiste cele osób pracujących w CNE PG są częściowo tożsame z celami organizacji, co sprawia, że mogą realizować swoje pasje.

Nauczyciele akademicy Politechniki Gdańskiej mają do dyspozycji metodyczki (w tym e-learningu), projektantki i projektantów graficznych, programistkę i programistę, specjalistki i specjalistów ds. gier i grywalizacji, realizatorów multimediów, trenerkę rozwoju zawodowego, koordynatorów projektów edukacyjnych. Główne kierunki działań jednostki to programy podnoszenia kompetencji metodyczno-dydaktycznych (szkolenia warsztatowe, coaching i mentoring), programy doceniania, konkursy innowacji dydaktycznych, wsparcie w projektowaniu i wdrażanie grywalizacji przedmiotów akademickich (rozumianych jako sfabularyzowane systemy motywacyjne), tworzenie multimedialnych, interaktywnych zasobów do podręczników nowej generacji, wykorzystanie możliwości silników typu UNITY, wirtualnej i rozszerzonej rzeczywistości w dydaktyce akademickiej. CNE PG dzieli się swoim doświadczeniem i włącza do działań oraz rozwoju nauczycieli wszystkich etapów edukacyjnych z całej Polski organizując ogólnopolskie konferencje, oferując otwarte programy szkoleniowe online (Dydaktyczne Piątki, Poniedziałki na Politechnice), prowadzi także cykliczne otwarte szkolenia online dla uczniów i studentów z zakresu neuronaukowych podstaw uczenia się i rozwoju (nastawienie na rozwój, refleksyjne dzienniki uczenia się).

Liderka zespołu opowie o celach, misji i wizji organizacji, turkusowej kulturze pracy w jednostce, wyzwaniach i trudnościach, z jakimi się mierzy ona sama oraz zespół.

dr Łukasz Hajduk

Oblicza tutoringu w szkolnictwie wyższym

Podczas swojego wystąpienia spróbuję nakreślić różne sposoby praktykowania idei tutoringu w szkolnictwie wyższym. Angażując się we wdrażanie tutoringu na UJ, a także jako trener w Collegium Wratislaviense zauważyłem różne modele funkcjonowania tutoringu na uczelniach. Sposób rozumienia i korzystania z tej metody edukacji spersonalizowanej czasami różni się nawet wewnątrz tej samej uczelni (co można zaobserwować choćby na UJ). Również nauczyciele akademicy nie prezentują jednolitego modelu prowadzenia tutoriali. Zainteresowany tym tematem przyjrę się najczęściej powtarzającym się modelom, szukając mocnych i słabych stron każdego z nich. Wystąpienie zakończę rekomendacjami dotyczącymi wdrażania i rozwijania tutoringu w szkolnictwie wyższym.

dr hab. Anna Sajdak-Burska, prof. UJ; dr Iwona Maciejowska, prof. UJ

Od modelu kompetencji dydaktycznych do systemu certyfikatów - droga nie tak zawiła

Przekonanie, że aby być dobrym nauczycielem akademickim należy mieć powołanie i to „coś”, co dostało się w darze od losu, dawno przestało być aktualne. Z wolna przemija także tradycyjna wizja uniwersytetu, w którym przygotowanie nauczyciela do prowadzenia zajęć ze studentami wyznacza stopień i tytuł naukowy, a rozwój w roli jest funkcją czasu i gromadzenia doświadczeń. Coraz mocniej wybrzmiewa postulat profesjonalizacji roli i potrzeba budowania systemów świadomego wsparcia kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej. Świadomego, czyli jakiego?

Wystąpienie poruszać będzie następujące obszary tematyczne:

1. Jakiego rodzaju kompetencje są potrzebne do prowadzenia zajęć ze studentami? I jak wspierać ich rozwój? – przykłady dobrych praktyk wybranych uniwersytetów „świata zachodniego”.
2. Po co nam modele kompetencji dydaktycznych? Wybrane przykłady funkcjonujących modeli – ich zalety i ograniczenia.
3. Autorski model kompetencji dydaktycznych wypracowany w ramach projektu Doskonałość Dydaktyczna Uczelni w Uniwersytecie Jagiellońskim.
4. Droga do systemu certyfikatów dydaktycznych.

dr Dorota Czerska-Andrzejewska

PBLL jako metoda pracy z wielonarodowymi grupami na wysokim poziomie języka angielskiego.

Na przykładzie wielonarodowej nie-natywnej grupy studentów studiujących anglojęzyczny kierunek i uczestniczących w obowiązkowym lektoracie języka angielskiego, chciałam pokazać możliwości jakie daje zastosowanie PBLL (Project Based Language Learning). Całoroczna praca na zajęciach koncentrująca się na doskonaleniu umiejętności akademickich i językowych, zaowocowała przygotowaniem sesji quasi-naukowej, składającej się z przygotowanych wystąpień oraz pisemnych raportów na temat związany z wybranym zagadnieniem / problemem środowiskowym występującym w kraju uczestnika kursu. W ramach projektu studenci samodzielnie opracowali źródła, metody prezentacji i charakteru raportu. Celem projektu było przygotowanie autentycznego wystąpienia - quasi-konferencyjnego i dzielenie się zagadnieniami związanymi ze środowiskiem a także pokazanie kultury i problemów kraju pochodzenia.

dr hab. Anna Wach, prof. UEP; dr Joanna Furmańczyk

„Płonać, ale się nie wypalić” – o wypaleniu zawodowym nauczycieli akademickich

Temat wypalenia zawodowego budzi zainteresowanie przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych od lat 70. ubiegłego wieku. Zjawisko to jest badane i opisywane nie tylko przez psychologów, ale i pedagogów, socjologów, lekarzy, jak i przedstawicieli nauk o zarządzaniu. Najbardziej znaną koncepcją wypalenia zawodowego jest teoria Ch. Maslach, zakładająca iż wypalenie zawodowe definiuje syndrom wyczerpania emocjonalnego, depersonalizacji oraz obniżonych osiągnięć osobistych (Chirkowska-Smolak, 2018). Zgodnie z WHO (2023) wypalenie zawodowe obejmuje: uczucie ubytku energii lub wyczerpania, zwiększony dystans psychiczny wobec własnej pracy lub poczucie negatywizmu lub cynizmu związanego z pracą, poczucie braku skuteczności i braku osiągnięć.

Okres pandemii i związana z nią izolacja społeczna, ale i konieczność pracy zdalnej, sprawił, że wiele osób zaczęło odczuwać obniżenie nastroju i zaburzenia depresyjne. W grupie osób, które z dnia na dzień musiały zmienić swój sposób pracy byli również nauczyciele akademicy. Doświadczyli oni nie tylko konieczności zmiany w zakresie prowadzenia zajęć ze studentami, co wymusiło intensyfikację rozwoju kompetencji technologicznych i metodycznych, ale też bardzo często musieli wchodzić w rolę terapeutów, udzielając wsparcia psychologicznego swoim studentom, zmagając się jednocześnie z wieloma wyzwaniami w zakresie budowania relacji i komunikowania online. Wydaje się, iż dla wielu akademików, pandemia okazała się przysłowiową „czarą goryczy” i kolejnym wyzwaniem, z którym

przyszło im się zmierzyć w tak nieoczekiwany sposób (Virtanen i Parpala, 2023). Ostatnie bowiem dekady pokazują, iż współczesny nauczyciel akademicki uwikłany jest w wiele ról zawodowych, a każda z nich wymaga stuprocentowej doskonałości. Oczekiwania i naciski zewnętrzne wynikające z ewaluacji dyscyplin w uczelniach wyższych sprawiają, iż nauczyciele podążając za wytycznymi poddają się punktozbie, próbując wypełniać sloty artykułami z wysokim indeksem cytowań. Nauczyciel ma być nie tylko naukowcem, ale i świetnym dydaktykiem, projektującym i prowadzącym zajęcia w duchu transformatywnym i konstruktywistycznym, co z kolei wymaga inwestycji w szkolenia, ale i czasu na opracowanie koncepcji zajęć oraz metodyki jej prowadzenia, a następnie wdrażania innowacji, ich testowania. Współczesny nauczyciel musi być również managerem, który potrafi zadbać o środki na badania, zdobyć granty i nimi zarządzać (Sajdak, 2013). Napięcia i ambiwalencje wynikające z przyjmowanych ról i coraz większe obciążenia oraz wymagania wobec tej profesji, z jednoczesnym społecznym jej deprecjonowaniem i niedocenianiem, a także brakiem sprawiedliwego wynagradzania, sprawia, że wielu nauczycieli odczuwa symptomy wypalenia zawodowego (Lei i in., 2021; Li, Li i Castaño, 2020). Zjawisko to jest poważnym problemem, nie tylko wśród polskich uczelni wyższych (Tehreem, Ali i Tasneem, 2022; Walczyna, Arent i Drożdziel, 2017; Wilczek-Rużyczka i Wyszyńska-Michalec, 2023). Konieczność zadbania o dobrostan nauczycieli wydaje się być dziś priorytetem w obliczu ich kluczowej roli w relacjach ze studentami, którzy również doświadczyli w ostatnich latach wielu trudnych, depresyjnych, a nawet traumatycznych chwil.

Celem naszej publikacji jest omówienie zjawiska wypalenia zawodowego, koncepcji i narzędzi (m.in. Maslach, OLBI) jego diagnozowania. Zamierzamy również pochylić się nad uwarunkowaniami wypalenia zawodowego, jakiego doświadcza wielu współczesnych nauczycieli, ale też omówić możliwe aktywności, służące jego przeciwdziałaniu. Ważne jest dla nas zarówno przyjrzenie się działaniom podejmowanym na poziomie organizacyjnym, jak i indywidualnym. W przygotowywanym rozdziale zaprezentujemy również podstawy metodologiczne projektu badawczego, który obecnie przygotowujemy w ramach Zespołu ds. wypalenia zawodowego Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

dr Monika Franczak-Rogowska; dr hab. Joanna Kolmas

Projekt DOMINOS - nowe spojrzenie na egzaminy OSCE

Egzaminy OSCE (Objective Structured Clinical Examination) stają się standardem weryfikacji umiejętności praktycznych na kierunkach medycznych. Z założenia precyzyjne, obiektywne i powtarzalne pozwalają na ujednolicenie oceny w zakresie szerokiego zakresu kompetencji w warunkach symulacyjnych, do których należą między innymi: zbieranie wywiadu, badanie fizykalne, pozyskiwanie i interpretacja danych, rozwiązywanie problemów, umiejętności komunikacyjne czy udzielanie porad i edukacja pacjentów.

Klasyczna sesja OSCE to swego rodzaju podróż składająca się z określonej liczby tzw. stacji, które są stanowiskami egzaminacyjnymi, a studenci stają przed różnego rodzaju wyzwaniami związanymi z wykonaniem szczegółowo doprecyzowanych zadań w ściśle określonym czasie. Egzaminatorzy, obecni na stacjach lub obserwujący w osobnych pomieszczeniach przebieg egzaminu, dokonują oceny poprawności wykonania poszczególnych zadań w oparciu o opracowane listy kontrolne. Dla większości studentów to bardzo stresujące doświadczenie.

DOMINOS to międzynarodowy projekt, którego celem jest stworzenie przez konsorcjum sześciu europejskich uniwersytetów cyfrowego środowiska szkoleniowego z kompletnym zestawem narzędzi i zasobów do wdrożenia szkoleń przygotowujących do egzaminów OSCE. Wypracowane w ramach

współpracy rozwiązania są dedykowane farmacji, stomatologii oraz medycynie. Mają one umożliwić studentom tych kierunków dostęp do szkolenia w dowolnym miejscu i czasie, zgodnie z ich potrzebami, jak również doprowadzić do zwiększenia aktywnego zaangażowania studentów w sam proces uczenia się. To także możliwość zwiększenia ich kompetencji poprzez szkolenia online i w konsekwencji wpływ na poprawę samooceny oraz wzrost pewności siebie przed egzaminami OSCE.

DOMINOS to jednocześnie krok w kierunku szerokiego rozpowszechnienia narzędzi i metodologii opracowanych podczas realizacji projektu, które bez wątpienia wpłyną na zwiększenie kompetencji nauczycieli akademickich w zakresie innowacyjnych metod nauczania, wymianę dobrych praktyk i zasobów na poziomie europejskim, a w konsekwencji przyczynią się do poprawy zdolności i gotowości uniwersytetów do skutecznej edukacji cyfrowej.

dr Marek Niechwiej

Realizacja praktycznego nauczania pod kątem Wyższej Szkoły Zawodowej na przykładzie przygotowania do zawodu dziennikarza

Tematem wystąpienia jest przedstawienie indywidualnego podejścia do nauczania pod kątem wykonywania zawodu dziennikarza na kierunku Administracja publiczna i komunikowanie społeczne. Celem jest pokazanie metod w zakresie skutecznego opanowania nie tylko praktycznego warsztatu dobrego dziennikarza pod kątem merytoryki i etyki, ale i ewaluacji oraz krytycznego podejścia (myślenia) w obliczu wyzwań ze strony tradycyjnych i nowych mediów. W rozumieniu nowej retoryki dziennikarskiej (W. Pisarek) zawód dziennikarza wymaga przewartościowania tradycyjnych metod działania w epoce mediów na bazie internetu (L. Olszański). Odnalezienie się w swego rodzaju przedsiębiorstwie medialnym XXI w. (S. Musioł) stawia dziennikarza i jego warsztat przed nowym wyzwaniem i zagrożeniem, co wymusza położenie nacisku również na moralny aspekt wolnego zawodu w obliczu morza informacji, wymagających krytycznego spojrzenia.

mgr Joanna Miłoś-Bartczak

Realizacja projektu Doskonałość Dydaktyczna Uczelni (DDU) na Politechnice Łódzkiej – kompleksowy model podnoszenia jakości kształcenia i nowe standardy w rozwoju dydaktyka akademickiego.

Przedmiotem wystąpienia będzie przedstawienie celów, wyników i wniosków z realizacji projektu „Doskonałość Dydaktyczna Uczelni” (DDU) prowadzonego na Politechnice Łódzkiej. W prezentacji omówię, jak przebiegało projektowanie, prototypowanie i wdrażanie jego integralnych elementów, a mianowicie, ukierunkowanie systemu rozwoju kadry dydaktycznej poprzez opracowanie ścieżek awansu i rozwoju kompetencji nauczyciela-dydaktyka oraz doskonalenie modelu wspierania wybitnych dydaktyków.

Postaram się także odpowiedzieć na pytanie, czy wykorzystanie mechanizmu doskonalenia dydaktyki w oparciu o badania ewaluacyjne, koncepcję uczenia się poprzez praktykę i udział interdyscyplinarnych zespołów eksperckich powołanych do opracowania ścieżek rozwoju i systemu nagród rektorskich ma wpływ na doskonalenie jakości kształcenia. Tym samym, wskażę, czy jest on szansą na tworzenie realnego, długofalowego wsparcia rozwoju kompetencji kadry dydaktycznej w kluczowych dla uczelni obszarach, do których zaliczają się: aktywizujące metody dydaktyczne,

metody uczenia się oparte na doświadczeniu, kształcenie cyfrowe, rozwijanie kompetencji trenerskich i tutoring personalny.

Kolejne zagadnienie, na którym się skupię dotyczy indywidualnego wsparcia rozwojowego dla uczestników grupy pilotażowej w projekcie DDU. Czy ten typ wsparcia, oparty o analizę kompetencji z wykorzystaniem testu DISC, diagnozowanie luk kompetencyjnych i wyznaczanie celów rozwojowych w trakcie sesji coachingowych, daje wgląd w predyspozycje i przyczynia się do zwiększenia zaangażowania i motywacji wszystkich grup stanowiskowych? Narzędziem badawczym jest kwestionariusz ankiety, zawierający pytania o rozwój osobisty i zawodowy. Celem badania jest poznanie poziomu motywacji w trakcie pilotażu i poziomu zadowolenia z obecnego systemu motywowania nauczyciela-dydaktyka o różnym stażu na Politechnice Łódzkiej.

dr Walentyna Wróblewska

Refleksje studentów nad studiowaniem - studium indywidualnych przypadków

W artykule prezentowane są wyniki badań jakościowych dotyczących refleksji nad studiowaniem. Celem badań uczyniono poznanie treści rozważań studentów nad procesem studiowania oraz wypracowanie, na podstawie analizy wyników badań i analizy literatury, rozwiązań praktycznych dotyczących optymalizowania procesu. Zmierzano do rozwiązania problemu badawczego: jaka jest treść refleksji badanych nad studiowaniem? Badania przeprowadzono wśród studentów drugiego roku studiów drugiego stopnia na kierunku Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna na Wydziale Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku. W badaniach wykorzystano metodę indywidualnych przypadków, technikę analizy dokumentów. Poproszono badanych o wypowiedzi pisemne dotyczące ich rozważań związanych z procesem studiowania. Po zapoznaniu się z treścią wypowiedzi, dokonano redukcji danych, stworzono matrycę. Analiza zgromadzonych wypowiedzi pozwoliła wyodrębnić następujące kategorie pojęciowe, wokół których koncentrowała się ich treść, można je ująć w formie następujących pytań: czym jest studiowanie?, jak przebiega proces?, co sprzyja, a co utrudnia realizację procesu?, co zmieniłabym w procesie studiowania?

Analiza zebranego materiału empirycznego pozwoliła na sformułowanie kilku wniosków:

- studiowanie dla badanych jest okresem w życiu, w którym dążą przede wszystkim do zdobycia wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania wybranego zawodu, etapem do rozwoju osobistego oraz czasem na poznanie nowych osób i zawieranie przyjaźni;
- badane studentki przede wszystkim podejmują i realizują działania oferowane przez uczelnię, zauważają potrzebę i znaczenie działań podejmowanych autonomicznie w uczelni i poza nią;
- wypowiedzi badanych świadczą, że w większości realizują proces studiowania zgodnie z własnymi zainteresowaniami i doznają satysfakcji oraz czują się spełnione;
- są jednostki, które nie czują się gotowe do podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela, stawiają pytanie, co dalej?
- niektóre wypowiedzi świadczą, że uczenie się jest dla badanych wartością autoteliczną i są świadome wyzwania naszych czasów, jakim jest uczenie się ustawiczne;
- rozważania nad studiowaniem pozwoliła uświadomić niektóre słabe strony, takie jak: brak systematyczności, prokrastynacja, brak zaangażowania, mało racjonalna organizacja i wykorzystanie czasu;

- studentki pisały o trudnościach w procesie studiowania spowodowanych czasem pandemii;
- zgłaszały potrzebę zmian w planie studiów, w szczególności zwiększenie zajęć praktycznych;
- zgłaszały oczekiwania na gotowe recepty, propozycje rozwiązań związanych z pracą nauczyciela, co wskazuje na brak otwartości na zdobywanie, ciągłe pogłębianie zasobu wiedzy, pakietu umiejętności i kompetencji.

Refleksje studentów nad własnym procesem studiowania pozwalają im wyjść poza ramy funkcjonowania, tworzą okazję poszukiwania nowych dróg i rozwiązań, krytycznie spojrzeć na osiągnięte cele. Refleksyjność prowadzi do podejmowania działań zmierzających do optymalizowania przebiegu procesu studiowania, a jego efektywność jest znaczącym komponentem podwyższania jakości kształcenia akademickiego. Poznanie treści refleksji studentów nad ich studiowaniem przez nauczycieli akademickich pozwala kreować właściwe środowisko aktywnego uczenia się młodzieży.

dr Agnieszka Kamisznikow

Skok na głęboką wodę. Refleksje z wdrożenia metody problemowej (problem-based learning) i metody odwróconej klasy (flipped classroom) do zajęć prowadzonych w różnych dyscyplinach na klasycznym uniwersytecie (przypadek UAM)

Wprowadzanie innowacyjnych metod dydaktycznych stało się nieodzownym elementem rozwijania kształcenia na wszystkich poziomach edukacji, w tym w szkolnictwie wyższym. Trudno nie zgodzić się ze stwierdzeniami, że innowacyjna dydaktyka wpływa korzystnie zarówno na studentów – zwiększa efektywność ich edukacji poprzez bardziej interaktywne, angażujące i praktyczne kształcenie, jak i nauczycieli akademickich, którym pozwala na rozbudowanie warsztatu, a więc rozwój zawodowy i zwiększenie satysfakcji z pracy. Powstaje natomiast pytanie, czy możliwe jest wprowadzenie uniwersalnej metody czy też metod do powszechnego zastosowania w instytucji, a jeśli tak, jaka/jakie mogłyby one być i na ile sprawdzą się w tak zróżnicowanym środowisku dydaktycznym, jakim jest uniwersytet klasyczny? Korzystając z wzorców międzynarodowych (i międzynarodowych ekspertów jako trenerów), w ramach realizacji projektu Doskonałość Dydaktyczna Uczelni, zdecydowaliśmy się na pilotażowe wdrożenie dwóch metod kształcenia: metody problemowej (ang. problem-based learning, PBL) i metody „odwróconej klasy” (ang. flipped classroom, FC), traktując je jako całościowe podejścia do modyfikacji przedmiotów w różnych dyscyplinach. Bazując na wynikach badania jakościowego i ilościowego, w swoim wystąpieniu chciałabym przedstawić kilka refleksji z powyższego pilotażu, stanowiących próbę odpowiedzi na postawione pytanie o efektywność wdrożenia z perspektywy studentów i nauczycieli, z uwzględnieniem różnych dyscyplin.

dr Diana Saniewska

„Ta pani doktor na wózku” – kilka uwag o wizerunku nauczyciela akademickiego z niepełnosprawnością i garść dobrych praktyk

Punktem wyjścia dla rozważań podjętych w referacie jest rozmowa Zbigniewa Tarkowskiego z Olgą Jauer-Niworowską otwierająca kompendium wiedzy o zaburzeniach mowy – „Afazjologię” (2021) – zatytułowana „Życie z niepełnosprawnością”. Rozmówcy – a dokładniej korespondenci – są nauczycielami akademickimi z wieloletnim stażem i pokaźnym dorobkiem naukowym, a także wnikliwymi obserwatorami życia akademickiego wrażliwymi na innych uczestników tego życia oraz na

ich „specjalne potrzeby”. Ten „etnografizujący” fragment renomowanej publikacji naukowej pokazuje istnienie pewnej luki: o ile bowiem studenci z niepełnosprawnościami zadomowili się już w krajobrazie szkół wyższych, o tyle nauczyciele akademicy z niepełnosprawnościami są tam nadal osobiwościami – wstępnie szacowano, że ich odsetek wynosi od 0,53% do 3,34%. Wstępne badania Haliny Bogusz – będące punktem odniesienia dla moich refleksji – pokazały, że „niepełnosprawny nauczyciel wykracza poza stereotyp zarówno postrzegania osób niepełnosprawnych, jak i edukacji widzianej jako relacja wertykalna”, ale też, że „wyzwania związane z niepełnosprawnością, stojące przed tą specyficzną grupą zawodową, nie zostały dotychczas dostrzeżone” (Bogusz 2017).

Punktem dojścia moich dociekań jest zaprezentowanie wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród dwóch grup studentów – tych, którzy w swojej edukacji w szkole wyższej mieli do czynienia z niepełnosprawnością i tych, którzy takiego wykładowcy nie spotkali. Wyniki te rozpościerają się między realnym doświadczeniem a wyobrażeniami, które opierają się na negatywnych na ogół stereotypach. Jako kontrpunkt wprowadzam autoetnograficzne komentarze wykładowcy z niepełnosprawnością („tej pani doktor na wózku”) do odpowiedzi ankietowych studentów. To one składają się na propozycję dobrych praktyk w relacji wykładowcy z niepełnosprawnością ze studentami.

mgr Karolina Grodecka

Team-Based Learning - praca grupowa, która zawsze działa

Wyobraź sobie zajęcia, podczas których osoby studiujące są aktywne, zaangażowane i skupione, na które przychodzą przygotowane oraz o czasie. Marzenie? Niekoniecznie. Taka sytuacja może być bardzo realna. A jeśli miałbyś/łabyś wyobrazić sobie zajęcia oparte o pracę grupową? Jakie byłoby Twoje pierwsze skojarzenie? Chaos i hałas? Nierówny podział zadań? Czy może większa kreatywność i zaangażowanie osób studiujących?

Wykorzystanie metody Team Based Learning może być Twoją odpowiedzią na marzenie o idealnych zajęciach opartych o pracę grupową, w której udział będą brać zaangażowani i zmotywowani studenci i studentki.

Team Based Learning (TBL) to metoda projektowania i prowadzenia zajęć, która łączy ideę odwróconych zajęć (ang. flipped classroom) i pracę grupową, nadając jej określoną strukturę, etapowość i rytm. Sprawdza się szczególnie do przedmiotów w dużej mierze bazujących na teorii, której wykładanie było po prostu nieefektywne. TBL wpisuje się w założenia koncepcji uczenia skoncentrowanego na osobach studiujących (ang. student-centered learning). Jako aktywna metoda prowadzenia zajęć, zwiększa poziom zaangażowania, satysfakcji osób studiujących z nauki, ma bezpośrednie przełożenie na lepsze wyniki z egzaminów i zmniejsza absencję podczas zajęć (Sibley et al., 2014).

Dzięki mechanice odwróconych zajęć, czas w sali można poświęcić na aktywną i głęboką pracę w małych zespołach, zachęcającą do aplikacji wiedzy do rozwiązywania złożonych problemów. Praca w zespołach jest poprzedzona sesją sprawdzającą gotowość indywidualną i zespołową do pracy na poziomie aktywnych zadań, których celem jest aplikacja wiedzy w praktyce. Osoby studiujące rozwiązują test indywidualny i test zespołowy, który ma za zadanie sprawdzić poziom ich zrozumienia zagadnienia oraz zbudować podstawę do kilkumiesięcznej współpracy zespołu w perspektywie semestru/modułu zajęć. Praca zespołowa na casach, scenariuszach i realnych przypadkach jest kluczowym etapem metody. Zajmuje też największą część czasu zajęć. Z dydaktycznego punktu

widzenia jest okazją dla osób studiujących do trenowania myślenia analitycznego i refleksyjnego, wymagającego porównania, analizy, dyskusji i oceny (wyższe poziomy taksonomii Blooma). Z kolei interakcje w grupach pozwalają kształtować kompetencje związane nie tylko z wiedzą merytoryczną, ale także kompetencje kluczowe na rynku pracy (praca w grupie, podejmowanie decyzji, rozwiązywanie konfliktów, negocjacje, kreatywność, zarządzanie pracą). Ważnym elementem TBL jest ocena rówieśnicza w zespole, dzięki której osoby studiujące ćwiczą się w udzielaniu i przyjmowaniu informacji zwrotnej, rozumiejąc że na sukces zespołu składają się wspólne działania każdej osoby z grupy.

Perspektywa osoby prowadzącej zajęcia w oparciu o TBLa także się zmienia. Rolą nie jest już tylko przekazanie wiedzy, ale zaprojektowanie i moderowanie zajęć w taki sposób, aby osoby studiujące były w centrum, a same zajęcia były angażujące i osadzone w kontekstach, z którymi ich uczestnicy mogą się utożsamić.

Podczas wystąpienia omówię główne założenia metody Team Based Learning, jej 3 etapową strukturę, mocne i słabe strony wdrożenia metody z perspektywy głównych aktorów zaangażowanych w proces projektowania i realizacji zajęć. Odwołam się także do badań potwierdzających skuteczność metody w nauczaniu różnych przedmiotów (w tym także ścisłych). Podzielę się doświadczeniami i obserwacjami uczestników szkolenia z metody TBL oraz pomysłami dydaktyków i dydaktyczek AGH na wdrożenie, które zostały wypracowane podczas dwóch edycji szkolenia Team Based Learning (realizowanego w roku akademickim 2022/2023).

dr Marek Małolepszy, prof. PŁ

Trudności i wyzwania związane z opracowaniem systemu nagród dydaktycznych dla nauczycieli akademickich

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Działanie 3.4 Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego Politechnika Łódzka realizuje projekt „Doskonałość dydaktyczna uczelni”, który obejmuje dwa zadania: stworzenie nowego modelu zarządzania oraz rozwój zawodowy nauczyciela akademickiego. W obszarze zadania 2. przewidziano opracowanie ścieżek rozwoju nauczyciela akademickiego i w ich obrębie przygotowanie kilkunastu klas odznak, opracowanie ścieżek awansu zawodowego dla dydaktyków oraz systemu nagród JM Rektora PŁ dla nauczycieli akademickich w obszarze dydaktyki.

W wystąpieniu przedstawiono działania podjęte przez zespół, którego członkiem jest autor referatu, opracowujący system nagród JM Rektora PŁ. Wskazane zostaną cel oraz znaczenie ustanowionych nagród dla społeczności akademickiej, a także ich rola oraz wpływ na docenienie i motywowanie nauczycieli. W ramach prac ustalono 5 kategorii (Dydaktyk Doskonały, Dydaktyk Innowator, Dydaktyk Popularyzator, Dydaktyk Praktyk, Wschodząca Gwiazda Dydaktyki), w których przyznawane będą nagrody mające na celu docenienie dotychczasowej pracy i osiągnięć oraz zmotywowanie nauczycieli do dalszego zaangażowania w proces kształcenia studentów. W referacie omówione zostaną przyjęte kryteria, według których oceniani będą dydaktycy w poszczególnych kategoriach. Zwrócona zostanie uwaga na sposób przedstawiania oraz dokumentowania przez dydaktyków ich osiągnięć. Wskazane zostaną również trudności, na jakie napotkano w trakcie prac zespołu, a także obszary w zakresie kształcenia, poza samym przyznawaniem nagród, w których zaproponowano wprowadzenie zmian.

Wystąpienie zawierać będzie także prezentację planowanych dalszych działań związanych z nagrodami dydaktycznymi. Zespół planuje kontynuację prac nad udoskonaleniem zasad ich

przyznawania, aby jeszcze efektywniej motywować dążenie nauczycieli do doskonałości w pracy dydaktycznej. W referacie autor podzieli się swoimi refleksjami na temat nagród dydaktycznych, przedstawi nadzieje, a także obawy związane z przyjętymi zasadami ich przyznawania.

dr hab. Andrzej Zawadzki

Tutorial na Międzywydziałowych Indywidualnych Studiach Humanistycznych: tradycje i perspektywy.

Od początku działania Międzywydziałowych Indywidualnych Studiach Humanistycznych tutorial był - i nadal jest - unikalną formą studiowania, umożliwiającą studentom kontakt z wybranym opiekunem naukowym, specjalistą w konkretnej dziedzinie wiedzy. Przez ponad 20 lat funkcjonowania jednostki, udało się zgromadzić bogatą wiedzę na temat metody tutoringu, od strony merytorycznej (różne formy, jakie taka współpraca może przyjąć), administracyjnej (np. przyznawanie i rozliczanie godzin przeznaczonych na tutorial), jak i osobowej (psychologiczno-osobowościowe strony relacji opiekunów i podopiecznych). W sytuacji, gdy tutorial jest coraz częściej wprowadzany na uniwersytetach, chciałem się - jako osoba od początku jego istnienia współpracująca z MISH UJ - podzielić doświadczeniami w jego realizacji, jak też przedstawić propozycje jego modyfikacji, odpowiadające potrzebom współczesnej dydaktyki.

dr hab. Agnieszka Dziedziczak-Foltyn, prof. UŁ; dr Adrianna Sarnat-Ciastko

Tutoring akademicki w odsłonie Mistrzów Dydaktyki 2020-2023 - perspektywa systemowa i instytucjonalna

Referat ma na celu przedstawienie wniosków z realizacji programu finansowanego przez MEiN „Mistrzowie Dydaktyki”, którego kluczowym elementem było przygotowanie do wdrażania i wdrażanie metody tutoringu w polskich szkołach wyższych. W swojej książce pt. "Tutoring drogą do doskonałości akademickiej. Percepcja i implementacja personalizacji kształcenia w polskim szkolnictwie wyższym w latach 2014-2019" (Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2020) opisałyśmy sposoby implementowania tutoringu w wybranych uczelniach, które odbywało się bez systemowego wsparcia. Miało to przede wszystkim charakter oddolny i wiązało się z bardzo wieloma przeszkodami, przede wszystkim natury finansowej i organizacyjnej. Program ministerialny „Mistrzowie Dydaktyki” (MD) uruchomiony w 2018 roku umożliwił stopniowe upowszechnienie tej metody edukacji spersonalizowanej w kształceniu wyższym, co pozwala obecnie na interdyscyplinarną i transdyscyplinarną oraz wieloaspektową analizę tego zjawiska.

Jako pasjonatki i praktyczki tutoringu zaangażowane w ww. proces w różnym charakterze, proponujemy przyjrzenie się implementacji tutoringu w szkołach wyższych w trzech wymiarach: systemowym (polityka MEiN), organizacyjnym (koordynacja projektem na poziomie instytucji) i aplikacyjno-wykonawczym (uczestniczenie w projekcie jako torki). Perspektywa ta ma uwypuklić koherencję (jej potrzebę i stan faktyczny) działań na rzecz tutoringu, aby był jak najbardziej optymalnie wykorzystany w polskim szkolnictwie wyższym. Swoją autorską analizę opieramy na dotychczasowych doświadczeniach (niemal z 5 lat) mając świadomość ich zróżnicowania instytucjonalnego, które związane jest również z innym projektem MEiN „Doskonałość dydaktyczna uczelni” (DDU). Projekt ten ma na celu tworzenie komórek odpowiedzialnych za doskonałość dydaktyczną na uczelni lub przekształcenie struktur już istniejących na uczelni działających na rzecz

doskonałości dydaktycznej, a także wsparcie działań realizowanych dotychczas na rzecz doskonałości dydaktycznej (w tym tutoring). MD i DDU realizowane są równolegle, zatem centra powstające na uczelniach zajmujące się kwestią doskonalenia kadry odpowiadają również za szkolenia z zakresu tutoring. Kluczowym dla realizacji tutoring w pracy ze studentami jest zatem wyposażenie nauczycieli akademickich w niezbędne kompetencje i wymiana doświadczeń między nimi, co mają ułatwiać DDU.

Bazując na materiałach MEiN, materiałach pochodzących z uczelni oraz na własnych doświadczeniach (jako badaczek tutoring, koordynatorek projektów tutoringowych oraz aktywnych tutorek) zamierzamy wskazać plusy i minusy procesu upowszechniania tutoring w ramach programu „Mistrzowie Dydaktyki” oraz sformułować rekomendacje przydatne dla kontynuacji działań głównie instytucjonalnych na rzecz rozwijania tutoring akademickiego. W naszej opinii systemowy program „Mistrzowie Dydaktyki” jest ogromną szansą na profesjonalne zaimplementowanie na stałe tutoring w instytucjach szkolnictwa wyższego, jednak jako sektor uczelni jesteśmy dopiero w połowie drogi do celu.

dr Jerzy Baradziej

Uniwersytet - gra o tożsamość i gra o adaptację.

Uniwersytet jest klasyczną formą "intencjonalnego współdziałania" osób, które uczestniczą w "grze o prawdę naukową" w ramach swoich kręgów kompetencji merytorycznej. W ustalaniu prawdy o "rzeczywistości spraw ludzkich" ważne są zarówno normy techniczne/metodologiczne (wewnątrznanaukowe) jak i normy moralne/obyczajowe/kulturowe, pochodzące z otoczenia uniwersytetu, pojmowanego i rozpatrywanego jako instytucjonalna forma odwzorowania struktury dyscyplinowej nauki.

Normy moralne/obyczajowe/kulturowe nauki mają również uzasadnienie metodologiczne, obowiązują jednak nie tylko dlatego, że są skuteczne w praktyce, ale dlatego, że są uważane za słuszne i dobre.

W swoim wystąpieniu skonfrontuję dwie perspektywy poznawcze w pryzmacie których można rozpatrywać Uniwersytet - perspektywę ethosową ukazującą Uniwersytet jako przestrzeń, w której uprawia się "grę o tożsamość" i perspektywę ekologiczną ukazującą Uniwersytet jako przestrzeń, w której uprawia się "grę o adaptację". Ponadto podejmę próbę odpowiedzi na pytanie, czy trwanie w tożsamości Uniwersytetu jest możliwe do pogodzenia z adaptacją Uniwersytetu do zmiennego otoczenia.

dr Anna Grygoruk

Wykorzystanie VR (virtual reality) w procesie kształcenia studentów pedagogiki

Technologia VR jako narzędzie wykorzystywane w procesie kształcenia najczęściej jest kojarzona z kierunkami technicznymi (<https://tiny.pl/w3vzr>) bądź medycznymi (<https://tiny.pl/w3vzn>). Jest to technologia, której ogromną zaletą jest możliwość rozwoju umiejętności studentów w warunkach zbliżonych do naturalnego środowiska, ale z bezpieczną świadomością, że popełnione błędy nie będą obciążone poważnymi konsekwencjami. Doświadczenia polskich i zagranicznych uczelni dowodzą, że jest to niezwykle skuteczna i atrakcyjna dla odbiorców pomoc dydaktyczna. Technologia VR chętnie

wykorzystywana bywa do szkoleń zawodowych np. pilotów, strażaków, lekarzy, czy też personelu medycznego, a także w różnych formach terapii, np. terapii fobii społecznej, prowadzonej w nurcie poznawczo-behawioralnym (Kozłowska 2012). Niektórzy autorzy twierdzą, że technologię tę można zaliczyć do „oszczędnych innowacji” (Markiewicz, Niedzielski 2021). Prowadzone w różnych krajach badania nad wykorzystaniem technologii VR w celach edukacyjnych zwracają uwagę na wysoką jakość kształcenia w porównaniu do tradycyjnych form kształcenia (Mikołajczyk 2019). Również zaangażowanie uczniów w realizowane zadania było na wyższym poziomie, jeśli zadania te były realizowane w technologii virtual reality (Mikołajczyk 2019). Niestety często nie dostrzegamy możliwości wykorzystania symulacji VR w kształceniu na kierunkach humanistycznych. Dlatego w swoim wystąpieniu chciałabym podzielić się swoimi doświadczeniami związanymi z wykorzystaniem modeli VR w kształceniu studentów w toku jednolitych studiów magisterskich na kierunku pedagogika. Chciałabym opowiedzieć o procesie tworzenia takiej symulacji - byłam ekspertem merytorycznym w tym projekcie, a także podzielić się doświadczeniami związanymi z wdrażaniem tego rozwiązania, prowadzeniem zajęć przy jego pomocy oraz opiniami studentów, którzy mogli w takich zajęciach uczestniczyć.

dr hab. Hubert Kaszyński, prof. UJ

Założenia dla edukacji w organizacji uważnej na krzywdę

Istotą trauma informed organization (TIO) jest próba formowania organizacji, która ma być przygotowana na kontakt z osobami doświadczonymi przez okoliczności, jakie potencjalnie powodują uraz traumatyczny. Perspektywa organizacyjnej uważności dotyczy przede wszystkim ośrodków terapeutycznych oraz tych zajmujących się wsparciem i pomocą społeczną. Stopniowo jednak wypracowywane zasady adoptowane są do placówek edukacyjnych, szkolnictwa wyższego, opieki zdrowotnej, jak również przedsiębiorstw rynkowych. Założeniem TIO jest przywiązywanie szczególnego znaczenia do: a) analizy procesu nawiązywania, rozwoju i podtrzymywania relacji międzyludzkich oraz b) szerszego kontekstu organizacyjnego, w którym funkcjonują osoby podatne na zranienie. Podejście to dostarcza ogólnych ram dla organizacji, aby ta mogła ona tworzyć środowisko wzmacniające dobrostan psychiczny pracowników oraz klientów, usługobiorców oraz innych interesariuszy. Odbywa się to poprzez: a) stopniowy rozwój świadomości członków organizacji, która dotyczy potrzeby wprowadzania zasad pracy „opartej na traumie” oraz b) zapisywanie tych zasad w polityce danej instytucji.

dr Wioletta Dziarnowska

Wiedztwórcza kultura organizacyjna oparta na relacjach. Raport z badań nad zmianami społeczno-organizacyjnymi związanymi z projektem realizowanym przez Centrum Doskonalenia Dydaktycznego w APS

Przegląd literatury naukowej dotyczącej projektów wdrażania kultury uczenia się opartej na tworzeniu pracowniczych społeczności uczących się w instytucjach związanych z nauczaniem wskazuje (za: Goldring, E. i in., 2009; DuFour, R. i in., 2008; Reichstetter, R., Baenen, N.R., 2007), że rośnie świadomość wagi wspierania rozwoju takiej kultury w środowiskach związanych z nauczaniem na poziomie szkół podstawowych oraz średnich.

Powody popularności takiej kultury organizacyjnej szkół identyfikowane są wielorako, dla przykładu:

- kultury uczenia się motywują do częstej i ukierunkowanej na instrukcje współpracy między pracownikami w szkole - uczestnictwo wzajemne w swoich praktykach nauczania, omawianie konkretnych przypadków uczniów i wyzwań z tym związanych (Leithwood, K., Leonard L., Sharratt, L., 1998; Louis, K.S., Marks, H.M., 1998);
- nauczyciele i pozostali pracownicy szkoły, którzy angażują się we współtworzenie kultury uczenia się, uczestnicząc w społecznościach nastawionych na wzajemne wsparcie i życzliwość, koleżeńską atmosferę cechującą się silną wiarą w indywidualną i zbiorową skuteczność pracowników szkoły (Akiba, M. i in., 2019; Goldring i in., 2009);
- kultury uczenia się obejmują odbiorców nauczania i sprawiają, że rośnie koncentracja uczniów na uczeniu się oraz współpracy międzyuczniowskiej (Murphy, T.R.N., Masterson, M., 2022);
- kultura taka ugruntowuje wspierające i dystrybutywne przywództwo (współdzielone przez osoby współuczestniczące bazujące na współpracy zaangażowanego personelu szkoły w zakresie podejmowanych decyzji), sprzyjające rozwojowi talentów pracowniczych (Hord, S., 1997).

W porównaniu z literaturą badawczą dotyczącą w/w kultur organizacyjnych w szkolnictwie podstawowym i średnim istnieje stosunkowo niewiele przekazów naukowych dotyczących obecności i specyfiki takich kultur w szkolnictwie wyższym (Senge, P., 2000). W niniejszym referacie przedstawione zostaną wyniki badań dotyczących efektów realizacji projektu Centrum Doskonalenia Dydaktycznego APS, którego celem było stworzenie przestrzeni i mechanizmów działania pracowniczej społeczności uczącej się w APS w roku akademickim 2022/2023.

WARSZTATY

dr Wioletta Dziarnowska; dr Marlena Grzelak-Klus

Budowanie społeczności uczącej się w środowisku akademickim w modelu peer to peer mentoringu

Cele warsztatu:

- zapoznanie uczestników warsztatu z metodami diagnozy potencjału grupy i metody doboru przyszłych par współpracujących w modelu peer to peer mentoringu;
- przedstawienie celów i struktury rozmowy mentoringowej w modelu CoachWise.org;
- przećwiczenie rozmowy mentoringowej w dobranych w ramach warsztatu parach.

Przebieg warsztatu:

- Co to jest społeczność ucząca się - cechy, wartości i sposoby działania;
- Koleżeńskie sieci wsparcia - model mentoringu;
- Wdrażanie peer to peer mentoringu - przykład inicjatywy CDD APS.

Formy aktywizujące:

- Targowisko kompetencji i potrzeb profesjonalnych - aktywność grupowa

- Rozmowa mentoringowa - demo i aktywność w parach

dr hab. Anna Wach, prof. UEP; dr Joanna Furmańczyk

Dobrostan nauczycielek i nauczycieli akademickich: czy w ogóle jest możliwy?

Pandemia Covid-19 bezsprzecznie zmieniła otaczającą nas rzeczywistość. Wpłynęła także na funkcjonowanie uczelni na całym świecie. Nie tylko wymusiła zmiany w kontekście trybu nauczania, ale również wpłynęła na zdrowie psychiczne i dobrostan studentów oraz nauczycieli akademickich. Wymuszona zaleceniami epidemicznymi izolacja spowodowała wzrost odczuwania emocji takich, jak: niepewność, frustracja, strach, które przekładały się na spadek motywacji oraz zmęczenie. W wielu uczelniach podjęto próbę wspierania pracowników w dbaniu o ich zdrowie psychiczne oraz dobrostan. Często jednak zostaliśmy zostawieni sami ze swoimi niepewnościami, lękami.

W związku z tym w trakcie naszego warsztatu chcemy podzielić się wiedzą na temat dobrostanu, szczęścia oraz zdrowia psychicznego. Wspólnie z uczestniczkami i uczestnikami poszukamy odpowiedzi na pytanie czym jest szczęście i dobrostan dla nauczycielki i nauczyciela akademickiego? Z jakimi elementami życia jest związane? Uczestnicy będą mieli okazję ocenić poziom własnego dobrostanu w różnych aspektach życia. Zaproponowane i przeprowadzone zostaną ćwiczenia wzmacniające uważność, pomagające redukować stres, a także rozwijające umiejętność planowania jako elementu WLI (work-life-integration). W trakcie warsztatów wykorzystamy burzę mózgów, pracę w grupach, autodiagnozę, pracę opartą na skojarzeniach.

dr Małgorzata Winiarska-Brodowska; dr Olga Mastela; dr hab. Mirosław Jarosiński, prof. SGH

Doskonalenie jakości kształcenia w oparciu o niestandardowe zbieranie feedbacku. Wywiad ze studentką/studentem jako uzupełnienie informacji zwrotnej na temat prowadzonych zajęć

Obok ankiet studenckich istnieją też inne sposoby na poznanie opinii studentów. Jedną z ciekawszych metod jest wywiad. Wydaje się, że dobrze przygotowana i przeprowadzona w partnerskiej atmosferze rozmowa ze studentem/ką może stać się nie tylko cennym źródłem wiedzy na temat tego, jak nasze zajęcia są odbierane, ale może także pomóc:

- zdiagnozować szeroko pojęte potrzeby edukacyjne studentów i studentek,
- skonfrontować wzajemne oczekiwania uczestników/uczestniczek danego kursu i osoby prowadzącej,
- udoskonalić sylabus kursu i styl prowadzenia zajęć.

Zapraszamy do udziału w warsztacie wszystkich, którzy chcą się przekonać, że warto rozmawiać ze studentami o celach i trybie kształcenia, efektach uczenia się i sposobach ich weryfikacji, aby w konsekwencji stopniowo doskonalić swoje zajęcia nie tylko w ramach formalnych sylabusów, ale przede wszystkim w zakresie rzeczywistego sposobu prowadzenia zajęć i oceniania studentów/ek oraz budowania z nimi relacji.

mgr Małgorzata Perdeus-Białek, mgr Magdalena Ziemnicka

Dyskretny urok neuroróżnorodności

Czy wszyscy studenci są tacy sami? Czy jednakowo myślą i się uczą? Jedni wydają się słuchać wykładów, brać udział w zajęciach, inni stale są nieobecni duchem. A co z tymi, którzy niechętnie biorą udział w dyskusjach grupowych? Dlaczego mają różne tempo czytania i notowania? Uniwersytet w Strategii rozwoju przyjął dostępność jako jedną z wartości. Zatem kompetencja wykładowcy nie może ograniczać się do przekazywania wiedzy.

Chcąc być skutecznym wykładowcą należy uwzględnić różnorodne potrzeby wszystkich studentów. Jak to zrobić? Czy to w ogóle możliwe? Skąd brać pomysły na uczynienie swoich zajęć dostępnymi dla różnych osób? Nad tymi problemami pochylimy się na spotkaniu. Przyjrzymy się różnym sposobom, które sprawiają, że osoby z ADHD/ADD, dysleksją, ze spektrum autyzmu i z zaburzeniami w obszarze zdrowia psychicznego będą mogły skorzystać z naszej wiedzy i doświadczenia akademickiego oraz czuć się w pełni wartościowymi studentami.

Czym byłoby środowisko akademickie bez różnorodności? Bez różnorodności opinii, charakterów i doświadczeń? Zastanówmy się wspólnie jak (neuro)różnorodność doceniać i korzystać z jej potencjału.

W trakcie warsztatu wykorzystane będą studia przypadku i karty ról.

dr Katarzyna Smoter, mgr Dagmara Kolasa

Energizery i lodołamacze w pracy nauczyciela akademickiego

Celem warsztatu jest rozwijanie wiedzy i umiejętności nauczycieli, dotyczących stosowania energizerów i lodołamaczy (ćwiczeń sprzyjających scalaniu grupy oraz zwiększeniu poziomu aktywności, otwartości i entuzjazmu osób uczących się) oraz ukazanie różnorodnych możliwości ich wykorzystania podczas zajęć akademickich. Podczas warsztatu uczestnicy i uczestniczki będą mieli okazję zapoznać się z ćwiczeniami sprzyjającymi wzrostowi zaangażowania i motywacji osób studiujących, lepszemu wzajemnemu poznaniu się i pogłębionej integracji oraz budowaniu harmonijnych relacji w grupie studenckiej. Wśród lodołamaczy i energizerów pojawią się między innymi: „What’s Going On in This Picture?/Pictures of the day”, „Speed Learning”, „Jednowyrazowa fabuła”, „Wieża Spaghetti” i „Ludzkie Bingo”. Zajęcia będą prowadzone w oparciu o cykl Davida A. Kolba. Podczas spotkania uczestnicy i uczestniczki wezmą udział w ćwiczeniach praktycznych i rozwinią refleksję związaną z poszukiwaniem rozwiązań dostosowanych do specyfiki prowadzonych przez siebie zajęć. Warsztat będzie stanowił również okazję do namysłu nad dynamiką i strukturą realizowanych kursów prowadzonych przez nauczycieli akademickich w murach uczelni.

dr Agnieszka Heba

Grywalizacja zajęć dydaktycznych ze studentami z użyciem narzędzi H5P na platformie Moodle

Dużym problemem podczas zajęć ze studentami jest utrzymanie zaangażowania i aktywności studentów. Wykorzystanie gamifikacji może być jednym ze sposobów na rozwiązanie tego problemu.

Najczęściej gamifikację/grywalizację definiuję się jako zastosowanie mechanizmów i elementów obecnych w grach (punkty, tabele, wyzwania, poziomy) w środowisku innym niż gra (np. w uczeniu się). Gamifikacja w dydaktyce to nadanie jakiejś aktywności charakteru gry, po to aby podnieść motywację uczniów do jej wykonywania. Projektując zajęcia z użyciem grywalizacji należy pamiętać o ustaleniu celu jaki ma osiągnąć student, liście działań które pomogą mu go osiągnąć. Należy je pogrupować w poziomy o rosnącym stopniu zaawansowania, ustalić dla każdego z nich liczbę punktów które pomogą przejść do poziomu kolejnego, jak również przygotować miejsce do zapisywania osiągnięć – np. arkusz kalkulacyjny Google. Podczas warsztatów przeprowadzonych metodami grywalizacyjnymi uczestnicy zapoznają się z obsługą narzędzi H5P na platformie Moodle. Będą mieli możliwość tworzenia różnorodnych form gier i quizów, między innymi:

- testów typu prawda/fałsz,
- zadań na przeciąganie obrazków lub tekstu do luk,
- ćwiczeń na uzupełnianie luk w tekście,
- gier na układanie obrazków w określonej kolejności,
- zadań na parowanie obrazów,
- gry “Memory”,
- ćwiczeń na zaznaczanie określonych słówek w tekście (np. wyszukiwanie przymiotników),
- testów wielokrotnego wyboru,
- ankiet,
- tworzenie prezentacji multimedialnych,
- generowanie wykresów,
- generowanie osi czasu,
- tworzenie nowoczesnych flashcardów,
- narzędzia do tworzenia filmów interaktywnych i wirtualnych wycieczek,
- tworzenie interaktywnych książek.

Po przygotowaniu przetestują wykonane przez siebie gry i quizy, a także zapoznają się z gotowymi przykładami kursów e-learningowych przygotowanych z użyciem narzędzi H5P na platformie Moodle – KAMPUS Uniwersytetu Warszawskiego.

dr Aleksandra Lis

Inclusive Learning Environment

Nie ma „przeciętnych studentów”, każdy student i studentka jest wyjątkowy/a. To podstawowe założenia włączającego środowiska uczenia się (Inclusive Learning Environment). Zapewnienie bezpiecznej i zachęcającej przestrzeni, w której każdy student czuje się mile widziany, nie jest już zadaniem administracji (Hockings, 2010). Nasze instytucje muszą służyć studentom o różnych potrzebach. Dzięki postępowi społecznemu obserwujemy rosnącą liczbę osób

z niepełnosprawnościami. Migracje i mobilność społeczna, odzwierciedlone w danych demograficznych, wymagają lepszego zrozumienia wieloetnicznej i wielokulturowej społeczności studentów i studentek. We wszystkich dyscyplinach i nauczanych przedmiotach możemy zobaczyć wpływ integracyjnego środowiska uczenia się na efekty uczenia się (O'Leary et al., 2020). Integracyjne środowisko uczenia się oznacza, że każdy student jest traktowany z należytych szacunkiem, a nauczyciel akademicki traktuje każdego studenta jako indywidualną osobę, z pełnym zrozumieniem dla różnych stylów uczenia się i tempa postępów. W takiej przestrzeni nikt nie boi się zadawać pytań i przyznawać się do trudności w opanowaniu nauczanych tematów.

Proponowane warsztaty będą oparte na metodach facylitacji grupy (oboje autorów ukończyło szkołę facylitacji). Grupa (w zależności od potrzeb podzielona na podgrupy, będzie korzystać z przygotowanych aktywności kreatywnych oraz dyskusji facylitowanej z wykorzystaniem techniki ORID (Objective, Reflective, Interpretive, Decisional), co pozwoli na zidentyfikowanie aktualnego stanu inkluzyjności środowiska pracy obecnych uczestników i opracowanie planu jej zwiększenia możliwego na dany moment w ich lokalnych uniwersytetach. Podsumowanie warsztatów to prezentacja pomysłów i wymiana idei (moderowana przez prowadzących).

dr Iwona Maciejowska, prof. UJ

Jak i po co budować własne portfolio dydaktyczne?

Portfolio dydaktyczne jest uznanym w świecie narzędziem służącym rozwojowi kompetencji dydaktycznych kadry uczelni, szczególnie w krajach anglosaskich. Z definicji, portfolio to kolekcja przykładowych dzieł i dokumentów potwierdzających umiejętności i kwalifikacje do pracy na danym stanowisku lub wykonania danego zadania. Za elektroniczną wersję portfolio można uznać np. platformę/serwis społecznościowy LinkedIn, którego celem jest m.in. budowanie sieci kontaktów zawodowych. Każdy członek społeczności może wpisać tam swoje dane, dodać linki do projektów i publikacji, wrzucić pliki dokumentów np. skany certyfikatów, rekomendacje itd. Gdyby jednak ktoś myślał, że chodzi w tym o zbieranie kwitów, to postaram się wyprowadzić go z błędu. Portfolio dydaktyczne nie powinno zawierać jedynie przykładów prac wykładowcy, ale także prezentację całościowego spojrzenia na jego filozofię nauczania oraz refleksje nad dotychczasową praktyką dydaktyczną. Budowanie portfolio pozwala na wykazanie się wymaganymi do ich zdobycia kompetencjami, a przede wszystkim, wraz z modelem kompetencji, ułatwia planowanie ścieżki rozwoju dydaktycznego. Nie sama kolekcja jest ważna, ale proces jej budowania. Przygotowanie portfolio wymaga czasu, ale jest to czas ważnych refleksji, a założona z góry struktura pozwala je uporządkować. Podczas warsztatu zostanie przedstawiony model e-portfolio opracowany na platformie typu Moodle w ramach projektu Doskonałość Dydaktyczna Uczelni. Zarejestrowani uczestnicy będą mieli do niego dostęp. Porozmawiamy o tym, co może wchodzić w skład portfolio, jak je ustrukturyzować – może według grup kompetencji (np. dydaktyczne, z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych, społeczne) lub według zadań, które wykonują wykładowcy i wykładowczynie (np. planowanie i prowadzenie zajęć oraz indywidualnej pracy ze studentem, ocenianie/ewaluacja efektów uczenia się studentów oraz własnego nauczania, wprowadzanie innowacji dydaktycznych, współpraca w zespole kadry akademickiej). Przedyskutujemy, czy warto i ew. w jaki sposób można by zaadaptować idee portfolio do polskich warunków oraz jak udoskonalić wersję elektroniczną.

dr Antonina Doroszevska, lek. Agata Stalmach-Przygoda

Komunikacja w codziennej praktyce nauczyciela akademickiego

Praca nauczyciela akademickiego to codzienna interakcja ze studentami. Efektywna komunikacja sprzyja realizacji celów kształcenia, stanowi ważny element wpływający na jakość nauczania, może też być źródłem satysfakcji zawodowej. Podczas warsztatu, bazując na doświadczeniu uczestników, chcemy przyjrzeć się komunikacji na linii nauczyciele – studenci, porozmawiać o tym, co tę komunikację ułatwia, co utrudnia. Wspólnie z uczestnikami przedyskutowane zostaną bariery utrudniające porozumienie oraz metody, które sprzyjają efektywnej komunikacji. Warsztaty będą prowadzone w sposób aktywizujący. Prowadzące posiadają kilkunastoletnie doświadczenie w nauczaniu studentów różnych kierunków, a także w kształceniu podyplomowym. Jednym z obszarów działalności dydaktycznej jest nauczanie komunikacji. Metody wykorzystywane podczas warsztatu będą koncentrowały się wokół pracy metodą przypadków oraz uczeniu się przez doświadczenie.

dr Grzegorz Cebula, prof. UJ

Ocena kształtująca - jak rozmawiać o wynikach?

Ocena kształtująca realizowana zarówno przez studentów jak i nauczyciela jest istotnym elementem procesu uczenia się. Umożliwia studentom ciągły rozwój i zdobywanie wiedzy na temat swoich mocnych i słabych stron.

Dla kogo zajęcia:

Osoby chcące doskonalić swój warsztat związany z umiejętnością rozmowy ze studentami na temat ich wyników.

Cele uczenia się:

Po zakończeniu zajęć uczestnik:

- Rozumie i potrafi wykorzystać w praktyce ciszę jako narzędzie do zachęcania studentów do aktywności w procesie rozmowy o wynikach.
- Rozumie znaczenie właściwego nastawienia do studentów jako podstawy do konstruowania oceny kształtującej (zasady M. Ericsona)
- Potrafi konstruować podstawową ocenę kształtującą opartą o zadawanie pytań.

dr hab. Krystyna Ablewicz, prof. UJ

Pola odpowiedzialności w akademickiej sytuacji edukacyjnej

Celem warsztatu jest poszerzenie przez Uczestników samoświadomości relacji dydaktycznej zachodzącej pomiędzy studentem a nauczycielem akademickim, ze szczególnym zwróceniem uwagi na pole odpowiedzialności każdego z nich oraz możliwe błędy odpowiedzialności zawężonej lub nadmiernej. Realizacja celu odbędzie się poprzez krótki wykład dotyczący podstaw teoretycznych podejścia humanistyczno-egzystencjalnego, udział w ćwiczeniach sprawdzających podatność popadania w "pułapki odpowiedzialności" oraz komunikatów służących określaniu faktycznego pola odpowiedzialności osobistej. Czas trwania 90 min. Liczba uczestników: 12 osób.

dr Marek Niechwiej

Realizacja praktycznego aspektu akademickiego kształcenia oraz jego ewaluacja w dobie interaktywnej dydaktyki elektronicznej

Celem warsztatów jest optymalizacja kształcenia w dobie narzędzi elektronicznych oraz internetowej aktywności studentów przy wykorzystaniu dostępnego warsztatu szkoleniowego (np. telefonów komórkowych, smart-fonów), a jednocześnie w ramach możliwości dzielenia ich na grupy np. w systemie jamboard, miro czy whiteboard.fi.

Odnoszę się przy tym do kilkuletniego doświadczenia jako dydaktyk w Wyższej Szkole Zawodowej, kładącej nacisk głównie na praktykę, zajęcia praktyczne, konwersatorium i ćwiczenia. celem warsztatu jest zatem doskonalenie prowadzenia zajęć oraz ewaluacja wiedzy studenta interaktywnego na zajęciach. Nie są to zajęcia dotyczące nowoczesnych metod prowadzenia wykładu, a raczej aktywizacji uczestników zajęć, wzbudzanie w nich poczucia dobrej rywalizacji w grupie i zachęta do konstruowania własnych pomysłów w przedmiocie proponowanym przez prowadzącego dydaktyka.

Na początku zajęć robimy krótką „burzę mózgów” na temat interaktywnych i skutecznych naszym zdaniem metod prowadzenia zajęć przy wykorzystaniu dostępnych dla wszystkich narzędzi. Studenci chętnie korzystają z telefonów komórkowych, laptopów, tabletów, często bez związku z zajęciami, nie rozstają się z siecią. Pozwólmy im zatem z nich skorzystać i niech od tego będzie zależne zaliczenie. Zajęcia mają charakter kazuistyczny – pracujemy na konkretnych stanach faktycznych oraz analizujemy je w grupie (metoda sprawdza się na kierunku dziennikarskim (tzw. prasówka), na zajęciach z zakresu prawa (konkretny kazus, jego ocena, obrona, oskarżenie), z etyki(ocena sytuacji pod kątem moralnym w rozmaitych wariantach itd.) Następnie dzielimy uczestników szkolenia na grupy (lub pozostają w parach), i jeden z nich wykonuje krótkie zadanie (wciela się w rolę studenta) a drugi go ocenia. Osoba wcielająca się w rolę studenta ma krótko przedstawić – w formie wypowiedzi prasowej (artykuł, prezentacja radiowa albo wizualna, do wyboru) przy pomocy dostępu do sieci sytuację na świecie pod kątem merytorycznym i ocennym, z uwzględnieniem tzw. teorii porządku dziennego, o której powiem na zajęciach (na czym polega, jak wpływa na nasze umysły). Celem jest umiejętność wykorzystania dostępu do narzędzi elektronicznych na zajęciach nie tylko odtwórczo. Zatem na bazie pełnego dostępu do sieci kierujemy się nie tylko aspektem poznawczym, ale i krytycznym (szczegóły zostaną omówione, Chodzi tu o wkład własny każdego uczestnika warsztatów (zajęcie stanowiska). Po odtworzeniu w grupie kilku prezentacji przystępujemy do ich analizy pod kątem procesu nauczania – na ile prowadzący jest w stanie uzyskać efekt dydaktyczny, na ile student umie świadomie, efektywnie korzystać ze swoich narzędzi.

Na koniec odnosimy się do praktycznej ewaluacji (wizualizacji) kształcenia w przyszłości przy założeniu dostępu do sztucznej inteligencji i jej zastosowania przy jednoczesnym uwzględnieniu nie tylko odtwórczej, ale i kreatywnej roli studenta, czyli wykorzystania najnowszych metod pozyskiwania informacji oraz ich konstruktywnego przetwarzania pod kątem poznawczym, krytycznym i etycznym(dyskusja dydaktyków).

dr Małgorzata Turczyk

Superwizja jako przestrzeń rozwoju w roli nauczyciela akademickiego

Proponowany warsztat wpisuje się w problematykę zabezpieczania dobrostanu psychofizycznego nauczycieli i nauczycielek akademickich. W jaki sposób opuszczać (nie)swoje? wyobrażenia o Herosie dydaktycznym i urealniać je w spotkaniu ze sobą i drugim nauczycielem w procesie superwizji dydaktycznej. W procesie kształcenia refleksja nauczyciela nad własną praktyką dydaktyczną staje się szansą rozwoju kompetencji związanych z nauczaniem, a także kompetencji osobowościowych, komunikacyjnych czy kształtowania postawy refleksyjności i otwartości w namyśle nad własną praktyką dydaktyczną. Superwizja to czas wspólnego namysłu nad doświadczeniami w nauczaniu innych, nad sobą w nowej roli i wobec nowych zadań. To przestrzeń na rozwój tak osobisty, jak i profesjonalny. Warsztat jest miejscem wymiany myśli na temat znaczenia superwizji w rozwoju zawodowym nauczyciela (część teoretyczna) oraz stwarza możliwość indywidualnego, własnego przeżycia i doświadczenia procesu "bycia w superwizji".

dr Kamila Szymańska

Zastosowanie teorii podwójnego kodowania A. Paivio w przygotowaniu materiałów dydaktycznych

Przygotowując materiały dydaktyczne na zajęcia ze Studentami, warto wziąć pod uwagę, że człowiek koduje informacje, które docierają do niego kanałem werbalnym (słownym) i niewerbalnym (wyobrażeniowym, czyli związanym z możliwością wyobrażenia sobie słyszanych czy czytanych treści), zgodnie z założeniami teorii podwójnego kodowania. Systemy te uzupełniają się – nawet jeśli informacje z jednego z nich zostaną zapomniane, można je sobie przypomnieć dzięki funkcjonowaniu drugiego z systemów. Celem warsztatu jest wskazanie, w jaki sposób można tworzyć elementy graficzne i integrować je z tekstem w prezentacjach multimedialnych, na kartach pracy i w dodatkowych materiałach dla Studentów, zgodnie ze wskazaną teorią i ideą myślenia wizualnego. Wdrażając założenia tej teorii przy projektowaniu materiałów dydaktycznych (prezentacji i kart pracy dla Studentów) można zadbać o to, aby Studenci nie tylko skuteczniej przyswajali sobie prezentowane informacje w trakcie zajęć, dzięki odpowiedniej wizualizacji omawianych treści, ale także podczas samodzielnej nauki w domu, przez przywołanie odpowiednich skojarzeń. Dzięki świadomości dobranych i wprowadzonym do materiałów elementom graficznym (ikonom, symbolom) będą mogli przypomnieć sobie istotę poszczególnych zagadnień, a następnie bardziej szczegółowe informacje. Ponadto, zastosowanie elementów myślenia wizualnego może spowodować, że wyjaśniane podczas zajęć pojęcia i zagadnienia są bardziej zrozumiałe i możliwe do wyobrażenia sobie. Karty pracy stają się także użyteczne nie tylko w procesie przetwarzania i utrwalania informacji przez Studentów w trakcie danych zajęć, ale również jako narzędzie do samodzielnej nauki w domu. Wdrażanie założeń teorii podwójnego kodowania motywuje także do uczynienia prezentacji multimedialnych i kart pracy bardziej lekkimi, a treści bardziej zrozumiałymi i dostosowanymi do naturalnych predyspozycji ludzkiego oka i mózgu. Nadawanie efektu lekkości oznacza przechodzenie od długich ścian tekstu i zbyt rozbudowanych zdań do wprowadzania optymalnej równowagi między intuicyjną grafiką a tekstem, wprowadzania wypunktowań, haseł, kodów kolorystycznych itd. Teoria podwójnego kodowania i myślenie wizualne zakładają bowiem, że dla skutecznego zapamiętywania informacji ważne jest stosowanie zarówno prostych, symbolicznych elementów graficznych budzących jednoznaczne skojarzenia (i w ten sposób ułatwiających zapamiętywanie po przypomnieniu sobie tego symbolu) odpowiednio dobranych symbolicznych kolorów, postaci, ale także krótkich zdań, haseł i równoważników zdań, które łącznie (działając na system werbalny i niewerbalny) przyczyniają się do lepszego rozumienia i utrwalenia informacji w pamięci. Jednocześnie, tak zaprojektowane materiały dydaktyczne stanowią dla Nauczycieli Akademickich wyłącznie wsparcie – nie jest bowiem możliwe pełne zrozumienie informacji bez dodatkowego komentarza ze strony Nauczyciela. Zatem wystąpienie

Nauczyciela i nowoczesne materiały dydaktyczne stają się względem siebie komplementarne. Warto także pamiętać, że włączenie do materiałów dydaktycznych samodzielnie zaprojektowanych elementów graficznych powoduje, że stają się one bardziej oryginalne, lepiej zapamiętywane, a w konsekwencji nie tylko wpływają one na usprawnienie zapamiętywania treści, ale również budują pozytywny wizerunek wyróżniającego się Dydaktyka. Uczestnicy warsztatów będą mieli szansę przeprojektować i udoskonalić swoje materiały dydaktyczne w trakcie samego warsztatu albo zyskać inspirację do takich zmian w przyszłości. Jeśli bowiem można wspomóc zapamiętywanie treści i usprawnić przekazywanie wiedzy, warto wypróbować tak naturalną dla ludzkiego mózgu metodę. We wprowadzającej części warsztatów zostanie zaprezentowana teoria podwójnego kodowania Allana Paivio, istota myślenia wizualnego oraz korzyści z wdrożenia jego założeń w edukacji na poziomie szkoły wyższej. W ramach praktycznej części warsztatów Uczestnicy będą modyfikowali na laptopach wybrane slajdy przygotowanej przez siebie prezentacji multimedialnej, opracowywali jedną kartę pracy (autorską lub taką, którą chcieliby zmodyfikować) oraz planowali modyfikację krótkiego studium przypadku pod względem integracji tekstu i materiałów wizualnych (przewidywany czas praktycznej części warsztatu - 100 minut).